

قسمت سوم

روش تدریس

فهرست مطالب

- ۳..... یادگیرنده
- ۳..... محتوای درس
- ۴..... تدریس در گروه‌های کوچک
- ۴..... آثار آموزشی تدریس در گروه‌های کوچک
- ۴..... آموزش گروه‌های کوچک چیست؟
- ۴..... شرکت فعال
- ۵..... تماس چهره به چهره
- ۵..... فعالیت هدفمند
- ۵..... اداره کردن یک گروه کوچک

یادگیرنده

چنانچه یادگیرنده در فرایند یادگیری فعال نباشد یادگیری مؤثر اتفاق نمی‌افتد:

- (۱) گوش دادن پویا
- (۲) پرسش‌های به موقع
- (۳) انجام تکالیف کلاس و خارج از کلاس
- (۴) پیش مطالعه
- (۵) مطالعه منابع برای یافتن پاسخ به سؤالات
- (۶) همکاری با همکلاسی‌ها در فرایند یادگیری

محتوای درس

محتوا شامل مجموعه مفاهیم، مهارت‌ها و ارزش‌هایی است که به فراگیرنده یاد داده می‌شود. محتوا از چند جهت تدریس را تحت تأثیر قرار می‌دهد:

- ❖ تناسب با علایق و نیازهای یادگیرنده
- ❖ تناسب با توانایی ذهنی یادگیرنده
- ❖ سودمندی محتوا
- ❖ حجم محتوا
- ❖ یکپارچگی محتوا

تدریس در گروه‌های کوچک

آموزش در گروه‌های کوچک جایگاه مهمی در بین روش‌های تدریس دارد که معمولاً به دو دلیل در تعلیم و تربیت اهمیت زیادی دارد. یک دلیل اجتماعی و یک دلیل آموزشی. برای بسیاری از فراگیرندگان بویژه آنانی که در سال‌های اولیه تحصیلات خود هستند، آموزش در گروه‌های کوچک ارتباط اجتماعی مهمی را با مربیان و مدرسان برقرار می‌سازد.

آثار آموزشی تدریس در گروه‌های کوچک

رشد مهارت‌های تفکر در سطح بالا مانند قدرت استدلال و تحلیل مسائل، رشد مهارت‌های شخصی مانند: شنیدن، صحبت کردن، بحث کردن و ... این مهارت‌ها در انجام حرف و مشاغل، شرکت در انجمن‌های علمی و نحوه برقراری ارتباط با گروه هدف نیز به افراد کمک می‌کند.

آموزش گروه‌های کوچک چیست؟

آموزش گروه کوچک باید دست کم سه ویژگی زیر را داشته باشد:

- ❖ شرکت فعال
- ❖ تماس چهره به چهره
- ❖ فعالیت هدف‌دار

شرکت فعال

اولین و شاید مهم‌ترین ویژگی آموزش گروه کوچک این است که آموزش و یادگیری از طریق بحث بین همه افراد انجام می‌گیرد. تجربه عملی ثابت کرده که آموزش گروه‌های کوچک در قالب ۵ تا ۸ نفر مطلوب است.

تماس چهره به چهره

بحث مؤثر مستلزم برقراری ارتباط است که این تنها یک ارتباط کلامی نیست بلکه غیرکلامی نیز هست. برای مثال شامل اشاره‌ها، حرکات دست و صورت، مقابله دیداری و ایجاد ارتباط مؤثر است. این کار صرفاً زمانی تحقق می‌یابد که گروه دایره‌وار نشسته باشند. این آموزش در یک سالن آمفی‌تئاتر یا اتاق استاد راهنما و دانشجویانی که به ردیف می‌نشینند، قابل اجرا نمی‌باشد.

فعالیت هدفمند

گروه کوچک باید دارای هدف باشد. اهدافی که برای گروه کوچک تعیین می‌کنید می‌تواند گسترده باشد. این اهداف شامل: بحث پیرامون یک موضوع یا یک مسئله و رشد مهارت‌هایی نظیر انتقاد، تحلیل، مسئله‌گشایی و تصمیم‌گیری است.

یقیناً جلسه مهمی برای صحبت‌های دوستانه و بی‌ارتباط با جلسه نیز هست. گرچه با نهایت تأسف به نظر می‌رسد که در مواردی آموزش‌های گروه کوچک به این صورت برگزار می‌شود.

اداره کردن یک گروه کوچک

تدریس در یک گروه کوچک نسبت به تدریس معمول بسیار مشکل‌تر است زیرا:

۱. باید برداشت دقیق‌تری از رفتار و مشکلات فراگیرندگان داشته باشید.
۲. باید از رهبری آمرانه پرهیز کنید و اجازه دهید اعضا مشارکت فعال داشته باشند.
۳. از فراگیرندگان انتظار داشته باشید تا به راحتی مسئولیت‌هایی از قبیل: ارائه اطلاعات، پرسیدن سؤالات، بحث جدی در خصوص موضوعات، توضیح خواستن و مانند اینها را به عهده گیرند.

۴. اهداف گروه کوچک را در آغاز بحث به طور شفاف برای آنان توضیح دهید.